Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

3 päivänä lokakuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95 – Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen – 3 artiklan 1 kohta – Vanhentumisaika – Asetukset (ETY) N:o 3887/92 ja (EY) N:o 2419/2001 – Tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskeva yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä – Aiheettomien maksujen takaisinperintä – Lievemmän vanhentumissäännön soveltaminen

Asiassa C-378/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesverwaltungsgericht (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Saksa) on esittänyt 9.5.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.6.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

**Landwirtschaftskammer Niedersachsen**

vastaan

**Reinhard Westphal,**

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja F. Biltgen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. Malenovský ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Landwirtschaftskammer Niedersachsen, asiamiehenään P. Averbeck,

– Euroopan komissio, asiamiehinään B. Hofstötter ja D. Triantafyllou,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.5.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

**tuomion**

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhtäältä tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdennetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3508/92 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 11.12.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2419/2001 (EYVL 2001, L 327, s. 11), sellaisena kuin se on muutettuna 23.1.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 118/2004 (EUVL 2004, L 17, s. 7) (jäljempänä asetus N:o 2419/2001), 49 artiklan 5 ja 6 kohdan sekä 52 a artiklan ja toisaalta Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18.12.1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 (EYVL 1995, L 312, s. 1) 2 artiklan 2 kohdan ja 3 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Reinhard Westphal ja Landwirtschaftskammer Niedersachsen (Ala-Saksin maaseutuelinkeinopiiri, Saksa) (jäljempänä maaseutuelinkeinopiiri) ja joka koskee vaatimusta periä takaisin tiettyjen peltokasvien viljelijöille tarkoitetusta tukijärjestelmästä maksettuja pinta-alatukia.

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

### *Asetukset (ETY) N:o 3887/92 ja N:o 2419/2001*

3 Tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevan yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 23.12.1992 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3887/92 (EYVL 1992, L 391, s. 36) 9 artiklan 2 kohdan mukaan myönnettyjen tukien määrää oli vähennettävä, jos todettiin, että ilmoitettu pinta-ala oli suurempi kuin tosiasiallisesti määritetty pinta-ala. Jos todettu ylitys oli enemmän kuin 20 prosenttia määritetystä pinta-alasta, pinta-alaperusteista tukea ei myönnetty.

4 Asetuksen 14 artiklassa vahvistettiin aiheettomien maksujen tapauksessa sovellettavat säännöt, mutta se ei sisältänyt mitään kyseessä olevien määrien palauttamiseen sovellettavaa vanhentumissääntöä.

5 Asetus N:o 3887/92 kumottiin 12.12.2001 alkavin vaikutuksin asetuksella N:o 2419/2001.

6 Asetuksen N:o 3887/92 9 artiklan 2 kohdassa säädetyt toimenpiteet on pääosiltaan toistettu asetuksen N:o 2419/2001 32 artiklan 1 kohdassa.

7 Asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklassa on otettu käyttöön aiheettomasti maksettujen määrien palauttamisen osalta seuraavia vanhentumissääntöjä:

”1. Viljelijän on palautettava aiheettomasti maksetut määrät, joihin lisätään 3 kohdan mukaisesti lasketut korot.

– –

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua palautusvelvollisuutta ei sovelleta, jos tuen maksupäivän ja toimivaltaisen viranomaisen tuensaajalle osoittaman, maksun aiheetonta luonnetta koskevan ensimmäisen ilmoituksen välinen aika on yli kymmenen vuotta.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu ajanjakso on kuitenkin neljä vuotta, jos tuensaaja on toiminut vilpittömässä mielessä.

6. Asetuksen 13 artiklan ja IV osaston mukaisesti tehtyjen vähennysten ja poissulkemisten seurauksena takaisin perittäviin määriin sovelletaan neljän vuoden vanhentumisaikaa.

– –”

8 Asetuksen 52 a artiklassa säädetään seuraavaa:

”Poiketen siitä, mitä 54 artiklan 2 kohdassa säädetään, ja rajoittamatta jäsenvaltioiden säätämien edullisempien vanhentumisaikaa koskevien sääntöjen soveltamista 49 artiklan 5 kohtaa sovelletaan myös tukihakemuksiin, jotka liittyvät ennen 1 päivää tammikuuta 2002 alkaneisiin markkinointivuosiin ja palkkiokausiin, jollei toimivaltainen viranomainen jo ole ilmoittanut tuensaajalle kyseisen maksun aiheettomasta luonteesta ennen 1 päivää helmikuuta 2004.”

9 Asetuksen 54 artiklan, jonka otsikko on ”Voimaantulo”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”[Asetusta N:o 2419/2001] sovelletaan tukihakemuksiin, jotka liittyvät 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaviin markkinointivuosiin tai palkkiokausiin.

– –”

*Asetus N:o 2988/95*

10 Asetuksen N:o 2988/95 johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen mukaan ”on – – tärkeää torjua [Euroopan unionin] taloudellisia etuja vahingoittavat toimet kaikilla aloilla”.

11 Asetuksen N:o 2988/95 1 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”[Unionin] taloudellisten etujen suojaamiseksi annetaan yleinen säännöstö [unionin] oikeuteen kohdistuvia väärinkäytöksiä [koskevista] yhtenäisistä tarkastuksista sekä hallinnollisista toimenpiteistä ja seuraamuksista.”

12 Asetuksen N:o 2988/95 2 artiklan 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Hallinnollista seuraamusta ei voi määrätä, jos seuraamuksesta ei ole ennen väärinkäyttöä säädetty yhteisön säännöksellä. Jos [unionin] säännöstöihin sisältyviä hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä muutetaan myöhemmin, sovelletaan lievempiä määräyksiä takautuvasti.”

13 Asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Seuraamusmenettelyn vanhentumisaika on neljä vuotta 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta väärinkäytöksestä [eli sääntöjenvastaisuudesta]. Alakohtaisissa säännöstöissä voidaan kuitenkin säätää lyhyemmästä määräajasta, joka ei saa olla kolmea vuotta lyhyempi.

Jatkuvien tai toistuvien väärinkäytösten osalta vanhentumisaika alkaa kulua siitä päivästä, jona väärinkäyttö on päättynyt. Monivuotisten ohjelmien suhteen vanhentumisaika jatkuu kaikissa tapauksissa ohjelman lopulliseen päättymiseen.

– –”

**Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset**

14 Maanviljelijä Reinhard Westphal haki vuosien 2000 ja 2001 alussa näille markkinointivuosille pinta-alatukia tiettyjen peltokasvien viljelijöille tarkoitetusta tukijärjestelmästä.

15 Maaseutuelinkeinopiiri myönsi tuet ja maksoi ne kyseisten vuosien aikana.

16 Vuoden 2006 tammikuussa paikan päällä tehdyssä tarkastuksessa todettiin sääntöjenvastaisuuksia kesannoitujen alojen tiedoissa. Westphalia kuultuaan maaseutuelinkeinopiiri teki 23.7.2007 päätöksen, jolla se peruutti osittain kyseessä olevia kahta vuotta koskevat myöntämispäätökset ja määräsi liikaa maksetut summat palautettaviksi. Palautuksen määrä laskettiin sen seuraamuksen mukaisesti, että jos kesannoidut alat on ilmoitettu liian suuriksi, tukia ei myönnetä lainkaan.

17 Westphal nosti kyseisestä päätöksestä kanteen. Muutoksenhakutuomioistuin kumosi 23.7.2007 tehdyn maaseutuelinkeinopiirin päätöksen siltä osin kuin se koski seuraamuksena palautettavaa määrää. Kyseinen tuomioistuin piti seuraamusta perusteltuna asetuksen N:o 3887/92 9 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla mutta katsoi, että lievemmän seuraamussäännöksen taannehtivan soveltamisen periaatteen, sellaisena kuin siitä säädetään asetuksen N:o 2988/95 2 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa, nojalla oli sovellettava asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisia vanhentumissääntöjä.

18 Se päätteli tästä, että määrätty seuraamus oli vanhentunut, sillä asianomaisten tukien maksamispäivän ja sen päivän, jona kantajalle oli ilmoitettu, että tuet oli myönnetty hänelle aiheettomasti, välillä oli kulunut yli neljä vuotta. Asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklassa säädettyjen vanhentumissääntöjen soveltaminen oli siis mahdollistanut lievemmän lopputuloksen kuin se, joka olisi seurannut tavanomaisesti sovellettavasta säännöstä eli asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ensimmäisestä virkkeestä. Tämän viimeksi mainitun säännöksen mukaan nimittäin vanhentumisaika olisi alkanut kulua vasta siitä päivästä, jona sääntöjenvastaisuus päättyi vuonna 2004, joten seuraamus ei olisi ollut vanhentunut sinä päivänä, jona kantaja sai tiedon hakemustensa sääntöjenvastaisuudesta.

19 Maaseutuelinkeinopiiri teki muutoksenhakutuomioistuimen ratkaisusta Revision-valituksen.

20 Bundesverwaltungsgericht (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Saksa) eli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että muutoksenhakutuomioistuin on tulkinnut asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohtaa siten, että siinä täydennetään mainitun artiklan 5 kohtaa ja että siihenkin on sovellettava 5 kohdassa säädettyjä soveltamista koskevia sääntöjä muun muassa vanhentumisajan alkamisajankohdan osalta.

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii kuitenkin, onko siksi, että asetuksen N:o 2988/95 säännöksiä sovelletaan monella alalla eikä asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohdassa ole mitään täsmennystä vanhentumisajan alkamisajankohdasta, sovellettava tältä osin asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohtaa.

22 Mikäli tätä 3 artiklan 1 kohtaa ei ole sovellettava, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, ovatko nyt kyseessä olevassa tapauksessa sovellettavat vanhentumissäännöt asetuksen N:o 2988/95 2 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä, joihin voidaan soveltaa lievemmän seuraamussäännöksen taannehtivan soveltamisen periaatetta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo yhtäältä, että lievemmän rangaistuksen taannehtivan soveltamisen periaate koskee ainoastaan aineellisoikeudellisia muutoksia eikä vanhentumissääntöjä. Toisaalta se toteaa, että koska tämä periaate perustuu kohtuusnäkökohtiin, on myönnettävä, että lievemmän vanhentumissäännön antaessaan lainsäätäjä on välttämättä tehnyt uudelleenarvioinnin ja ettei tämän säännön sovellettavuutta siis ole tarpeen eriyttää ajallisesti.

23 Mikäli edellä esitettyyn kysymykseen vastataan kieltävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, voidaanko asetuksen N:o 2419/2001 52 a artiklaa, jossa säädetään tämän asetuksen 49 artiklan 5 kohdassa vahvistetun vanhentumissäännön taannehtivasta soveltamisesta, soveltaa analogisesti asetuksen 49 artiklan 6 kohtaan. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mielestä asetuksen N:o 2419/2001 52 a artiklan sanamuodosta ilmenee, ettei asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohdan soveltaminen edellytä erityissääntöä ja että asetuksen

N:o 2988/95 2 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä taataan järjestelmän johdonmukaisuus. Se toteaa kuitenkin, että jos näin ei ole, tästä seuraava oikeudellinen aukko on voitava täyttää analogisen päättelyn avulla.

24 Tässä tilanteessa Bundesverwaltungsgericht on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Alkaako asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu vanhentumisaika kulua tuen maksamisesta vai määräytyykö sen alkaminen asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan eli tässä tapauksessa kyseisen kohdan toisen alakohdan ensimmäisen virkkeen perusteella?

2) Ovatko asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohdan tai asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan vanhentumissäännöt asetuksen N:o 2988/95 2 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä?

3) Voidaanko asetuksen N:o 2419/2001 52 a artiklaa ja siinä esitettyä kyseisen asetuksen 49 artiklan 5 kohdan vanhentumissäännön taannehtivaa soveltamista koskevaa sääntöä soveltaa analogisesti asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohtaan?

Jos asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ensimmäistä virkettä voidaan soveltaa (ensimmäinen kysymys), muihin kysymyksiin ei tarvita vastausta; mikäli mainittua säännöstä ei voida soveltaa, kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata, jos toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi.”

**Ensimmäinen kysymys**

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohtaa tulkittava siten, että siinä säädetyn vanhentumisajan alkamisajankohta on sama kuin se, josta säädetään kyseisen asetuksen 49 artiklan 5 kohdassa, eli että se vastaa tuen maksupäivää, vai onko vanhentumisajan katsottava alkavan asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti siitä päivästä, jona sääntöjenvastaisuus on päättynyt.

26 Aluksi on palautettava mieleen, että asetuksen N:o 2988/95 1 artiklassa annetaan ”yleinen säännöstö [unionin] oikeuteen kohdistuvia väärinkäytöksiä [koskevista] yhtenäisistä tarkastuksista sekä hallinnollisista toimenpiteistä ja seuraamuksista”, jotta – kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta käy ilmi – voidaan ”torjua [unionin] taloudellisia etuja vahingoittavat toimet kaikilla aloilla” (tuomio 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 2.3.2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, 23 kohta).

27 Kyseisellä asetuksella unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut vahvistaa joukko yleisiä periaatteita ja edellyttää, että kaikissa alakohtaisissa asetuksissa noudatetaan näitä periaatteita (ks. vastaavasti tuomio 11.3.2008, Jager, C-420/06, EU:C:2008:152, 61 kohta ja tuomio 28.10.2010, SGS Belgium ym., C-367/09, EU:C:2010:648, 37 kohta).

28 Lisäksi on niin, että kun lainsäätäjä antoi asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan, sen tarkoituksena oli ottaa käyttöön tällä alalla sovellettava yleinen vanhentumissääntö ja yhtäältä määritellä kyseisellä säännöllä kaikissa jäsenvaltioissa sovellettava vähimmäisvanhentumisaika ja toisaalta luopua mahdollisuudesta aloittaa sellaisia sääntöjenvastaisuuksia, joilla vahingoitetaan unionin taloudellisia etuja, koskeva seuraamusmenettely sen jälkeen, kun neljä vuotta on kulunut tästä sääntöjenvastaisuudesta (tuomio 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ym., C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 27 kohta ja tuomio 22.12.2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, 39 kohta).

29 Näin ollen asetuksen N:o 2988/95 voimaantulopäivästä lukien jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat lähtökohtaisesti niitä aloja lukuun ottamatta, joille unionin lainsäätäjä on säätänyt lyhyemmästä vanhentumisajasta, aloittaa sellaisia sääntöjenvastaisuuksia, joilla vahingoitetaan unionin taloudellisia etuja, koskevan seuraamusmenettelyn neljän vuoden aikana (tuomio 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ym., C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 28 kohta ja tuomio 22.12.2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, 40 kohta).

30 Asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistetaan seuraamusmenettelyä koskeva vanhentumisaika, joka alkaa kulua sääntöjenvastaisuudesta, jolla saman asetuksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan tarkoitetaan ”jokai[sta] [unionin] oikeuden säännöksen tai määräyksen rikkomi[sta], joka johtuu taloudellisen toimijan teosta tai laiminlyönnistä ja jonka tuloksena on tai voisi olla vahinko [unionin] yleiselle talousarviolle” (ks. vastaavasti tuomio 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ym., C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 21 ja 22 kohta ja tuomio 22.12.2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, 38 kohta).

31 Tätä määräaikaa sovelletaan siis sekä niihin sääntöjenvastaisuuksiin, joihin kohdistetaan perusteettomasti saadun edun takaisin perimistä koskeva kyseisen asetuksen 4 artiklassa tarkoitettu hallinnollinen toimenpide, että niihin sääntöjenvastaisuuksiin, jotka johtavat kyseisen asetuksen 5 artiklassa tarkoitetun hallinnollisen seuraamuksen määräämiseen (ks. vastaavasti tuomio 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 2.3.2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, 26 kohta).

32 Asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan seuraamusmenettelyn vanhentumisaika on neljä vuotta sääntöjenvastaisuudesta. Asetuksen 3 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan jatkuvien tai toistuvien sääntöjenvastaisuuksien osalta kyseinen neljän vuoden aika alkaa kulua siitä päivästä, jona sääntöjenvastaisuus on päättynyt.

33 Koska sääntöjenvastaisuuden tapahtuminen edellyttää kahden edellytyksen täyttymistä eli tekoa tai laiminlyöntiä, jolla rikotaan unionin oikeutta, sekä vahinkoa unionin talousarviolle, vanhentumisaika alkaa näin ollen kulua siitä hetkestä, jona sekä unionin oikeuden rikkomista merkitsevä teko tai laiminlyönti että talousarviolle aiheutunut vahinko tapahtuivat, jolloin vanhentumisajan alkamisajankohta on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan aina sen tapahtuman, joka tapahtuu viimeisenä, ajankohta (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, 24–26 kohta ja tuomio 2.3.2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, 47 kohta).

34 Asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäiseen virkkeeseen sisältyvää neljän vuoden vanhentumisaikaa koskevasta säännöstä, jota sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa, voidaan poiketa kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa virkkeessä tarkoitetun alakohtaisen säännöstön perusteella vain, jos tässä alakohtaisessa säännöstössä säädetään lyhyemmästä, mutta ei kuitenkaan alle kolmen vuoden pituisesta vanhentumisajasta (ks. vastaavasti tuomio 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ym., C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 44 kohta ja tuomio 22.12.2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, 42 kohta).

35 Esitettyyn kysymykseen on vastattava edellä esitetyn valossa ja ottamalla huomioon unionin tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö, jonka mukaan unionin oikeuden säännösten ulottuvuuden määrittämiseksi on otettava huomioon samanaikaisesti niiden sanamuoto, asiayhteys ja tavoitteet (tuomio 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, 22 kohta).

36 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että vaikka pääasiassa alun perin sovellettavassa unionin alakohtaisessa säännöstössä eli asetuksessa N:o 3887/92 ei ollut erityisiä vanhentumissäännöksiä, tämän asetuksen kumoaminen asetuksella N:o 2419/2001 on johtanut alakohtaisten vanhentumissääntöjen käyttöönottoon.

37 Asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 5 kohdan sanamuodosta kyllä ilmenee, että vilpittömässä mielessä toimineen tuensaajan osalta velvollisuus palauttaa aiheettomasti maksetut määrät on vanhentunut, jos tuen maksupäivän ja toimivaltaisen viranomaisen tuensaajalle osoittaman, maksun aiheetonta luonnetta koskevan ensimmäisen ilmoituksen välinen aika on neljä vuotta.

38 Riippumatta siitä, onko tässä säännöksessä kyse asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa virkkeessä tarkoitetusta alakohtaisesta poikkeussäännöstöstä, on todettava, että sillä on yksinkertaistettu vanhentumisajan alkamisajankohdan määrittämistä, sellaisena kuin siitä säädettiin kyseisessä 3 artiklan 1 kohdassa, siinä mielessä, että yhtäältä vanhentumisajan ei enää lasketa alkavan sääntöjenvastaisuudesta vaan maksupäivästä ja että toisaalta sääntöjenvastaisuuksia ei enää tarvitse erottaa toisistaan sen mukaan, ovatko ne vain kerran tapahtuneita vai jatkuvia.

39 Asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohdan sanamuoto ei sitä vastoin sisällä mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että tämän asetuksen 13 artiklan ja IV osaston mukaisesti tehtyjen vähennysten ja poissulkemisten seurauksena takaisin perittäviin määriin sovellettavan vanhentumisajan alkamisajankohdan määrittämistä olisi täten yksinkertaistettu.

40 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kun asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 5 kohtaa sovelletaan kaikkiin aiheettomasti maksettujen määrien palautuksiin, kyseisen artiklan 6 kohdan soveltamisala on rajoitettu nimenomaisesti palautuksiin, joissa on kyse hallinnollisista seuraamuksista, kuten myönnetyn edun epäämisestä kokonaan tai osittain sekä edun poissulkemisesta tai peruuttamisesta myöhemmän ajanjakson osalta.

41 Asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 5 ja 6 kohdan sanamuodon perusteella on siis katsottava, että tämän artiklan 6 kohta on poikkeus kyseisen artiklan 5 kohtaan sisältyvästä uudesta laskentasäännöstä.

42 Niinpä asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohdassa säädetyn neljän vuoden vanhentumisajan alkamisajankohta on määritettävä perussäännön eli asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohtaan sisältyvän säännön mukaisesti.

43 Tämä päätelmä on paitsi asetuksen N:o 2988/95 tavoitteen, joka on – kuten tämän tuomion 26 kohdassa muistutettiin – unionin taloudellisten etujen suojaaminen, myös asetuksen N:o 2419/2001 tavoitteen mukainen.

44 Asetuksella N:o 2419/2001 nimittäin pyritään estämään sääntöjenvastaisuudet ja petokset yhdennettyyn järjestelmään kuuluvien erilaisten tukijärjestelmien täytäntöönpanossa unionin taloudellisten etujen tehokkaaksi suojaamiseksi. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kyseisessä asetuksessa säädetään vähennyksistä ja poissulkemisista, jotka ovat eriasteisia tukihakemuksessa tehdyn sääntöjenvastaisuuden vakavuuden mukaan ja jotka voivat ankarimmillaan johtaa poissulkemiseen kokonaan yhdestä tai useammasta tukijärjestelmästä tietyksi ajaksi (tuomio 2.10.2014, Van Den Broeck, C-525/13, EU:C:2014:2254, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Tästä muun muassa on kyse nyt käsiteltävässä asiassa. On nimittäin niin, että kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi asetuksen N:o 3887/92 9 artiklan 2 kohdassa, jonka nojalla Westphal määrättiin palauttamaan riidanalaiset määrät ja jonka pääsisältö toistetaan asetuksen N:o 2419/2001 32 artiklan 1 kohdassa, säädetään sen tilanteen varalta, että pinta-alatukihakemuksessa

ilmoitettu pinta-ala on tarkastuksessa määritettyä pinta-alaa suurempi, tehdyn sääntöjenvastaisuuden vakavuuden mukaan porrastetuista seuraamuksista, joita ovat unionin tuen vähentäminen tai poissulkeminen (tuomio 4.10.2007, Kruck, C-192/06, EU:C:2007:579, 35 kohta).

46 On siis katsottava, että asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohdan sellainen tulkinta, jonka mukaan tukien palautuksiin niiden tekojen takia, jotka johtavat todetun lainvastaisuutensa perusteella seuraamuksiin, sovellettaisiin samoja vanhentumisajan laskemista koskevia sääntöjä kuin niitä, joita sovelletaan tekoihin, jotka johtavat pelkkään palautusvelvollisuuteen, ei ole pinta-alatukien alalla tehtyjen sääntöjenvastaisuuksien ja petosten torjumiseksi säädetyn sellaisen seuraamusjärjestelmän, joka on tarkoitettu riittävän varoittavaksi ja tehokkaaksi, tavoitteen mukainen (ks. vastaavasti tuomio 2.10.2014, Van Den Broeck, C-525/13, EU:C:2014:2254, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Ensimmäiseen kysymykseen on vastattava kaiken edellä esitetyn perusteella, että asetuksen N:o 2419/2001 49 artiklan 6 kohtaa on tulkittava siten, että siinä säädetyn vanhentumisajan alkamisajankohta määritetään asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja se vastaa jatkuvien tai toistuvien sääntöjenvastaisuuksien osalta päivää, jona sääntöjenvastaisuus on päättynyt.

## Toinen ja kolmas kysymys

48 Kun ensimmäiseen kysymykseen annettava vastaus otetaan huomioon, toiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

## Oikeudenkäyntikulut

49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

**Tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdennetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3508/92 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 11.12.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2419/2001, sellaisena kuin se on muutettuna 23.1.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 118/2004, 49 artiklan 6 kohtaa on tulkittava siten, että siinä säädetyn vanhentumisajan alkamisajankohta määritetään Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18.12.1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja se vastaa jatkuvien tai toistuvien sääntöjenvastaisuuksien osalta päivää, jona sääntöjenvastaisuus on päättynyt.**

Allekirjoitukset